

Spor Bilimleri Fakültelerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitim Hizmetlerine İlişkin Doyum Düzeylerinin Belirlenmesi

Emine Şahin

Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye eminesahin035@gmail.com

Mehmet Göral

Celal Bayar Üniversitesi, Manisa, Türkiye, goralmehmet@hotmail.com

Mehmet Demirel

Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye, mehmet.demirel@dpu.edu.tr

Duygu H. Demirel

Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye, duyguharmandar@gmail.com

Fethi Arslan

Batman Üniversitesi, Batman, Türkiye, fethiarslan23@gmail.com

Received:12.11.2013; Reviewed:10.04.2014; Accepted: 22.04.2014

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Spor Bilimleri Fakülteleri'nde öğrenim gören öğrencilerin, farklı değişkenlere göre eğitim gördükleri kurumlarına ilişkin doyum düzeylerinin belirlenmesidir. Araştırmada Baykal ve arkadaşları tarafından 2011 yılında geçerliği ve güvenilirliği yapılan "Öğrenci Doyum Ölçeği (Kısa Form)" kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu, Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim göre, toplam 259 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin istatistiksel analizinde, SPSS paket programı kullanılmıştır. Çalışma için yapılan güvenilirlik analizinde ise, Cronbach Alpha katsayısı toplamda .94, alt boyutlarda ise .92 ile .93 arasında bulunmuştur. Verilere Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırmada frekans (f), yüzde (%) gibi tanımlayıcı istatistiksel yöntemlere ek olarak, katılımcıların cinsiyetlerine, yaşlarına, sınıflarına ve refah düzeylerine göre anlamlı fark olup olmadığını test etmek için, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analizler sonucu katılımcıların cinsiyet, sınıf ve refah düzeylerine göre anlamlı bir fark çıkmazken, yaş değişkenine göre .05 düzeyinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin eğitim hizmetlerinden doyum düzeylerini belirlemede, yaş değişkeninin önemli bir değişken olduğu ve yaş değişkenine göre, eğitim hizmetleri doyum düzeyinde anlamlı bir farklılık olabileceği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: , Öğrenci Doyumu, Eğitim Hizmetleri, Spor Bilimleri

Determination of Satisfaction Levels of Faculty of Sport Sciences Education Service

ABSTRACT

The aim of this study, was to determine the satisfaction levels related to different variables of their educational institutes of the students in Faculty Of Sport Science. In the study, student satisfaction scale (short form)'is used. The validity and reliability of this scale has been done in 2011 by BAYKAL and friends. The sample group of the study was totally 259 university students from different parts of Pamukkale University sports science and technology department. SPSS package program was used for the statistical analysis of the study data. Cronbach Alpha was determined for his study as .94 and between .92-.93 for sub-dimensions. Kolmogorov-Smirnov test was applied normal distribution has been determined. For this reason, in addition to descriptive statistical methods such as, frequency (f), percentage (%), T test and one way ANOVA test was used to determine any differences of age, class, and well-being. No significant differences were determined according to their level of well-being and class, but it has been determined 0.5 statistical significant different of age. As a result, the age variable is an important variable in determining the satisfaction level of students in educational services and educational services by the variable of age may be a significant difference was determined at the level of satisfaction.

Keywords: Student Satisfaction, Educational Services, Sport science

EXTENDED SUMMARY

Higher education institutions, as a dynamic institution providing vocational skills with scientific and technical knowledge in order to improve the quality of social and individual life provides a transition between the social strata. Universities should assess the quality of their educational environment at regular intervals to keep pace with these developments. University students in Turkey choose the department/program for several reasons. Due to the difficulty of entering college, most students have to choose the less they are interested or not interested departments instead of they really interested in not to be an employed, to have a profession, to ensure their life. In other words, when considered that one of the main objectives of young people is to get into university, university students who get into university is to successfully graduate with pleasure from their department, and to try to realize their life expectancy, it is understood how important this subject is both for them selves and for social life.

The level of providing the expectations of the students affects both their success and their satisfaction level. Complaints and dissatisfaction increase when their expectations are not met. On the basis of this goal it is important to investigate satisfaction, attitudes, needs and experiences of students. Determination of satisfaction of students provides important information in evaluation of the quality of school education, in making comparisons between schools, and in making improvements in service provision and in predicting the reason of students to leave school. The aim of the study is to determine the level of satisfaction of the students of School of Sports Science and Technology for their school according to different variables. Regarding the of In there search, "Student Satisfaction Questionnaire (Short Form)" was used. Data collection instrument used in this study consists of two parts. The first part consists of 6 questions that includes the demographic information of participants and, at these cond part "Student Satisfaction Questionnaire (Short Form)" consisting of a total of 53 item sand 5 sub-dimensions (teaching staff, school management, codetermination, scientific, social and technical facilities, quality of education and teaching). Cronbach Alpha was determined fort his study as .94 and between .92-.93 for sub-dimensions. A total of 259 students who continue their education in different departments of School of Sport Sciences and Technology at Pamukkale University form the sample group. All the data were computerized and evaluated by using the SPSS program. Kolmogorov-Smirnov test was applied to the data, and it was determined that the data showed a normal distribution. In addition to descriptive statistical methods such as frequency (f), percentage (%), the t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were conducted to test whether a significant difference has emerged acoording to gender, age, class and wealth levels of the participants. According to the results of the analysis, al though there is no significant difference in respect to gender, class and wealth levels of participants, a significant differenceat level of .05 emerged in respect to the age and it was seen that this difference was due to the participants of "21-25" age group. According to the findings in the study on student satisfaction made by Gülcan et al (2002), there is a significant difference in respect to age and gender. This finding does not support the gender difference in our study but supports age finding in there sult of our study. With age, especially students in the age group of 21-25 is thought to be because of not meeting the expectations a dequately, their satisfaction for the school and their departmentis low, more frustration and increasing responsibilities since the university entrance process.

As a result, in the determination of the satisfaction of university students in education life, it was concluded that satisfaction decreases according to age difference and we can interpret this decrease as over the years the students become more conscious, give decisions more clearly, change wishes and expectations due to raising age over grading last class, have increasing concerns about the future and so their satisfaction for their department gets lower. In the light of this information we should determine how we can raise the satisfaction level of students at the age of 17-20 until the age of 21-25 which is a average graduation age, how we can meet their demands and expectations, how we can make the knowledge of school management and academicians who are a great factor in consisting of the school better by reviewing education system sand how we can raise satisfaction level of students by giving better quality of education and we can make studies on this issue.

GİRİŞ

Üniversiteler toplumların bilimsel, ekonomik, teknolojik, sosyal ve kültürel gelişmelerinde önemli rol oynamaktadır (Scott, 2002). Yüksek öğretim kurumları; toplumsal ve bireysel yaşam kalitesini iyileştirmek için, bilimsel ve teknik bilgi ile mesleki becerileri sağlayan dinamik bir kurum olarak, toplumu oluşturan sosyal, ekonomik ve kültürel öğeler arasında bir geçiş sağlayabilmektedir. Üniversiteler, bu gelişmelere ve öğelere ayak uydurabilmek için belirli aralıklarla, eğitimsel ortamlarının kalitesini değerlendirmelidirler (Yangın ve Kırca, 2003).

Türkiye’de üniversite öğrencileri okudukları bölümü / programı çeşitli nedenlerle tercih etmektedir. Üniversiteye girmenin güçlüğünden ötürü öğrencilerin önemli bir kısmı, açıkta kalmamak, bir meslek edinmek, yaşamını güvenceye almak için, gerçekten ilgi duydukları bölümleri tercih etmek yerine, daha az ilgi duydukları ya da hiç ilgi duymadıkları bölümleri tercih etmek zorunda kalmaktadır. Başka bir ifadeyle, gençlerin temel hedeflerinden birinin üniversiteyi kazanmak; üniversiteye giren öğrencilerin ise girdikleri bölümden doyum alarak başarıyla mezun olmak ve yaşam beklentilerini gerçekleştirmeye çalışmak olduğu düşünülürse, bu konunun hem kendileri hem de toplumsal yaşam açısından ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır (Şahin ve ark., 2011). Öğrencilerin beklentilerinin karşılanma düzeyi, hem başarılarını, hem de doyum düzeylerini etkiler. Beklentiler karşılanmadığı zaman, şikayetler ve doyumsuzluk artar. Genel olarak doyum ile şikayetler arasında ters bir orantı vardır. Şikayetler azaldığı oranda doyum düzeyi artmakta, şikayetler arttığı oranda ise doyum düzeyi azalmaktadır (Chiandotto, Bini ve Bertaccini, 2007). Bu amaca dayalı olarak öğrencilerin; memnuniyet, tutum, gereksinim ve deneyimlerinin araştırılması önemlidir (Yangın ve Kırca, 2013). Felsefeciler tarih boyunca mutluluğu, insan davranışlarının en yüksek ve tek motivasyon kaynağı olarak görmüşlerdir. Buna karşı, yakın zamanlara kadar psikologlar, mutsuzluk üzerinde çok fazla durup, mutluluğu ihmal etmişlerdir. Son 15 yılda davranış bilimcileri, bu hatalarını düzeltmişler ve mutluluk hakkında hem ampirik, hem de kuramsal çalışmalar yapmışlardır. 1973 yılında uluslararası psikoloji tez özetleri mutluluğa bir bölüm ayırmaya başlamış ve 1974 yılında makalelerin çoğunluğu subjektif iyi oluşa ayrılan “Social Indicators Research” dergisi yayına girmiştir. Doyum, beklentilerin, gereksinimlerin, istek ve dileklerin karşılanmasıdır. Bireyin yaşam amaçlarını belirlemede, bu amaçlara ulaşmasında genel öz yeterliğin ve yaşam’a karşı doyumunun da etkili olduğu düşünülmektedir (Aydiner, 2011).

Öğrencilerin doyumunun belirlenmesi, okulların eğitim-öğretim niteliğinin değerlendirilmesi, okullar arası kıyaslamaların yapılmasında, verilen hizmetle ilgili iyileştirmelerin yapılmasında ve öğrencilerin okullarından ayrılma niyetlerinin öngörülmesinde, önemli bilgiler sağlamaktadır (Baykal ve ark., 2011). Okullarından doyum sağlayan öğrencilerin, birbirleriyle ve yakın çevreleriyle olumlu yönde yapacakları değerlendirmelerin; üniversitenin ve okulun tanınmasında ve tercih edilmesinde dolayısıyla başarı ve gelişiminin sağlanmasında en etkili tanıtım aracı olduğu belirtilmektedir (Yelkikalan ve ark., 2006).

Öğrencilerin üniversite hayatında memnuniyetleri son derece önemlidir (Grace ve Kim, 2008). Araştırmalar öğrenci memnuniyetini, öğretmenlerin öğrencileri ile yüz yüze iletişim kurarak arttırılabileceğini söylemektedir (Richardson ve ark., 2003). Mutluluğa ulaşabilmeye, bireyin hedefleriyle, bu hedeflere hangi ölçüde ulaşabildiği konusundaki fikirleri arasındaki uyum ya da uyumsuzluğun, belirleyici rol oynadığı öne sürülmektedir (Rask ve ark., 2002). Üniversite öğrencilerinin ruhsal iyi oluşları, toplum için ayrı bir önem taşımaktadır. Bir ulusun gelecekteki refahı, öğrencilerin iyi oluşlarına bağlıdır. Özellikle; liderlik kişilik özelliğini taşıyan öğrencilerin durumuna gösterilen ilgi, ülke geleceği için bir yatırım niteliğindedir (Moller, 1996).

Bu bilgiler ışığında bu araştırmanın amacı, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu’nda okuyan öğrencilerin, farklı değişkenlere göre öğrenim görüyor oldukları, eğitim kurumuna ilişkin doyum düzeylerinin belirlenmesidir.

GEREÇ ve YÖNTEM

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın örneklemini 2012/2013 Eğitim-Öğretim yılında Denizli Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu’nun Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi,

Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Bölümlerinde öğrenim gören toplam 259 lisans öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama aracı

Çalışmada kullanılan veri toplama aracı, 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, katılımcıların demografik bilgilerini içeren toplam 6 sorudan, ikinci bölüm ise Baykal ve ark (2011) tarafından geçerliliği ve güvenilirliği yapılan, toplam 53 madde ve 5 alt boyuttan oluşan (Öğretim elemanları, Okul yönetimi, Kararlara katılım, Bilimsel, sosyal ve teknik olanaklar, Eğitim-Öğretimin niteliği) “Öğrenci Doyum Ölçeği (Kısa Form)” kullanılmıştır. Ölçek’te bulunan 53 maddenin değerlendirilmesinde; “5-Kesinlikle katılıyorum, 4-Katılıyorum, 3-Kararsızım, 2-Katılmıyorum, 1-Kesinlikle katılmıyorum” olmak üzere beşli likert tipi ölçüm kullanılmaktadır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışma için yapılan güvenirlik analizinde, Cronbach Alpha katsayısı toplamda .94, alt boyutlarda ise .92 - .93 arasında bulunmuştur. İstatistiksel analizler, anketleri eksiksiz dolduran 259 öğrencinin verisi üzerinden yapılmıştır. Verilerin analizinde öncelikle, Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir, daha sonra verilere frekans (f) ve yüzde (%) gibi tanımlayıcı istatistiksel analizlere ek olarak, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

BULGULAR

Bu bölüm de, katılımcıların demografik özellikleri ile öğrenci doyum ölçeği’nin alt boyutlarına ilişkin puanlamaların, cinsiyet’e göre t-testi, yaş ve refah düzeyine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tablo ve açıklamaları yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler	F	%
Cinsiyet	Kadın	131 50,6
	Erkek	128 49,4
Yaş	17-20 yaş	53 20,5
	21-25 yaş	182 70,3
	26-30 yaş	24 9,3
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	63 24,3
	Antrenörlük Eğitimi	70 27,0
	Spor Yöneticiliği	48 18,5
	Rekreasyon	78 30,1
Sınıf	1. sınıf	26 10,0
	2. sınıf	96 37,1
	3. sınıf	84 32,4
	4. sınıf	53 20,5
Refah Düzeyi	Çok Kötü	12 4,6
	Kötü	46 17,8
	Normal	125 48,3
	İyi	63 24,3
Spor Yapma Durumu	Çok İyi	13 5,0
	Evet	210 81,1
	Hayır	49 18,9

Tablo 1’ de görüldüğü gibi çalışmaya katılan toplam 259 üniversite öğrencisinin; %50,6’sının kadın (n=131), %70,3’ ünün 21-25 yaş grubunda (n=182) olduğu, %30,1’inin Rekreasyon bölümü öğrencisi (n=78) olduğu, %37,1’inin 2. sınıf öğrencisi (n=96) olduğu, %48,3’ ünün refah düzeyinin normal (n=125) olduğu, %81,1’ inin ise aktif olarak spor yaptığı (n=210) görülmektedir.

Tablo 2’de Yapılan t-testi analizi sonuçlarına göre, katılımcıların “Öğrenci Doyum Ölçeği” nin “Öğretim elemanları” [t(259)= .386; p> 0,05], “Okul yönetimi” [t(259)= .181; p> 0,05], “Kararlara katılım” [t(259)= -.182; p> 0,05], “Bilimsel, sosyal ve teknik olanaklar” [t(259)= -.813; p> 0,05] ve

“Eğitim-öğretimin niteliği” [$t(259) = -1.091$; $p > 0,05$] alt boyutlarına ilişkin puanlarının, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Bu sonuç ile eğitim kurumlarındaki kalite anlayışının ya da öğrencilerin, eğitim kurumlarından doyumlarının, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Tablo 2. Öğrenci Doyum Ölçeğinin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S	t	p
Öğretim Elemanları	Kadın	131	3,32	,756	,386	,700
	Erkek	128	3,28	,879		
Okul Yönetimi	Kadın	131	3,26	,826	,181	,857
	Erkek	128	3,25	,850		
Kararlara Katılım	Kadın	131	3,15	,855	-,182	,856
	Erkek	128	3,17	,952		
Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar	Kadın	131	3,16	,796	-,813	,417
	Erkek	128	3,25	,878		
Eğitim-Öğretimin Niteliği	Kadın	131	3,12	,826	-1,091	,276
	Erkek	128	3,24	,915		

Tablo 3. Öğrenci Doyum Ölçeğinin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Yaş Kategorilerine Göre Farklılığına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Fark Tukey
Öğretim Elemanları	Gruplar Arası	7,065	2	3,533	5,461	,005	1-2
	Gruplar İçi	165,608	256	,647			
Okul Yönetimi	Gruplar Arası	11,683	2	3,533	8,844	,000	1-2
	Gruplar İçi	169,088	256	,660			
Kararlara Katılım	Gruplar Arası	14,306	2	7,153	9,336	,000	1-2
	Gruplar İçi	196,139	256	,766			
Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar	Gruplar Arası	10,317	2	5,158	7,737	,001	1-2
	Gruplar İçi	170,675	256	,667			
Eğitim Öğretimin Niteliği	Gruplar Arası	8,556	2	4,278	5,835	,003	1-2
	Gruplar İçi	187,689	256	,733			

Tablo 3’ deki analiz sonuçlarına göre, katılımcıların “Öğrenci Doyum Ölçeği’nin “Öğretim Elemanları” [$F(2-256) = 5,461$; $p < 0,05$], “Okul Yönetimi” [$F(2-256) = 8,844$; $p < 0,05$], “Kararlara Katılım” [$F(2-256) = 9,336$; $p < 0,05$], “Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar”, [$F(2-256) = 7,737$; $p < 0,05$] ve “Eğitim-Öğretimin Niteliği” [$F(2-256) = 5,835$; $p < 0,05$], alt boyutlarına ilişkin puanları, yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Bu farklılığın ortalama değeri, diğer yaş gruplarına göre, manidar bir farklılık gösteren “21-25” yaş grubu katılımcılardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 4. Öğrenci Doyum Ölçeğinin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Refah Düzeylerine Göre Farklılığına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Fark Tukey
Öğretim Elemanları	Gruplar Arası	1,835	4	0,459	0,682	0,605	
	Gruplar İçi	170,839	254	0,673			
Okul Yönetimi	Gruplar Arası	2,485	4	0,621	0,885	0,473	
	Gruplar İçi	178,286	254	0,702			
Kararlara Katılım	Gruplar Arası	2,858	4	0,714	874	0,48	
	Gruplar İçi	207,588	254	0,817			
Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar	Gruplar Arası	3,767	4	0,942	1,35	0,252	
	Gruplar İçi	177,224	254	0,698			
Eğitim Öğretimin Niteliği	Gruplar Arası	3,673	4	0,918	1,211	0,307	
	Gruplar İçi	192,572	254	0,758			

Tablo 4’de gösterilen analiz sonuçlarına göre, katılımcıların “Öğrenci Doyum Ölçeği’nin “Öğretim Elemanları”, [$F(4-254) = .682$; $p > 0,05$], “Okul Yönetimi” [$F(4-254) = .885$; $p > 0,05$], “Kararlara Katılım” [$F(4-254) = .874$; $p > 0,05$], “Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar”, [$F(4-254) = 1.350$; $p > 0,05$], ve “Eğitim Öğretimin Niteliği” [$F(4-254) = 1.211$; $p > 0,05$], alt boyutlarına ilişkin puanları, refah düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışma’da, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu öğrencileri’nin, farklı değişkenlere göre eğitim hizmetlerine ilişkin, doyum düzeylerinin belirlenmesi amacıyla, öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf ve refah düzeylerine göre incelenmiş, bu inceleme sonucunda yaş faktörü’ nün önemli bir değişken olduğu ve yaş değişkenine göre, eğitim hizmetleri doyum düzey’inde anlamlı bir farklılık olabileceği belirlenmiştir. 2002 yılında Gülcan ve arkadaşları’nın yapmış oldukları çalışma’da, katılımcıların “Öğrenci Doyum Ölçeği” nin Öğretim Elemanları, Okul Yönetimi, Kararlara Katılım, Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar ve Eğitim-Öğretimin Niteliği alt boyutlarına ilişkin puanları, yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılığı ortaya koymuşlardır. Bizim çalışmamızdaki farklılık, yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık gösteren, “21-25” yaş grubu katılımcılardan kaynaklandığı ve bu yaş grubu öğrenciler’de doyumun azalması, yaptığımız çalışmamızı destekler niteliktedir.

Yapılan bazı çalışmalarda Üniversite’ye başlayan öğrencilerin genellikle 17-18 yaş grubu öğrencilerden oluştuğu görüşüdür. Bu yaş grubu öğrenciler daha doyumlu gözükür, ilerleyen yaş ve tecrübeyle birlikte almış oldukları eğitim hizmetlerini, beklentileri ile kıyaslama olanağı bulmaktadırlar. Çalışmamızda, yaşın ilerlemesiyle bulgumuzdaki yaş aralığındaki öğrencilerin eğitim hizmetlerine ve okudukları okula karşı doyum düzeyleri daha düşük çıkmıştır. Gülcan ve arkadaşları’nın (2002) yapmış oldukları öğrenci doyumunu ile ilgili çalışmadaki bulgular arasında da, yaş ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılıklar bulunmuş, bu bulgu bizim çalışmamızdaki cinsiyet değişkeni ile değil ama çalışma sonucumuzdaki yaş bulgumuzla benzeşmektedir. Yaş ilerledikçe özellikle 21-25 yaş grubundaki öğrencilerin, üniversite’ye girişten itibaren geçen süreçte, beklentilerinin yeterince karşılanmadığı, memnuniyetlerinin okul ve okudukları bölüme karşı düşük, daha fazla hayal kırıklıkları ve artan sorumluluklarının olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu sonuç’ta, Şahin ve arkadaşlarının (2011) çalışma sonuçları ile örtüşmektedir.

Araştırma sonuçlarımıza sınıf değişkeni açısından bakıldığında, öğrencilerin okudukları okul ve bölümlerine karşı olan doyum düzeylerindeki anlamlı farkın, çeşitli sınıflarda olmasından kaynaklanmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Fakat literatür taramasına baktığımızda, yaşları küçük olan genellikle birinci sınıf öğrencilerinin üniversite hayatından beklentileri, bölümlerine karşı aldıkları doyum düzeyi daha fazla görülmektedir. Yangın ve Kırca’nın (2013) üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin memnuniyet düzeylerine bakıldığında, sınıflarına göre farklılık çıktığı ve en yüksek memnuniyet düzeyine sahip olan grubun birinci sınıflar olduğu bulgusu, bahsetmiş olduğumuz görüşü desteklemektedir. Diğer çalışmalarda, Kaynar ve arkadaşları (2006), birinci sınıf öğrencilerini en memnuniyetsiz bulurken, Ulusoy ve arkadaşları (2010) ikinci sınıf hariç, sınıf arttıkça öğrenci memnuniyeti’nin azaldığını ve dördüncü sınıfların en düşük memnuniyet düzeyine sahip oldukları saptanmıştır. Baykal ve arkadaşlarının (2011) çalışmasında ise memnuniyet düzeyi en yüksek grup birinci ve üçüncü sınıflardır şeklinde sonuçlara ulaşılmıştır. Birinci sınıflardaki öğrencilerin yaş ortalamasını 17-20 arasında düşünürsek, Ulusoy ve arkadaşlarının (2010) yaptıkları çalışma sonucu, sınıf düzeyinin arttıkça, öğrenci memnuniyetinin azaldığı görüşünü çıkarmış, sınıf ile birlikte öğrenci yaşının da ilerlemesini düşündüğümüzde, bu bulgular çalışmamızdaki öğrenci doyumunun azalmasındaki anlamlı farkın, yaş değişkeninden kaynaklandığı sonucunu desteklediğini göstermektedir.

Kuzgun’un (2001) bahsettiği gibi tüm okulların var olma nedeni öğrencilerdir ve onların memnuniyetleri çok önemlidir. Öğrencilerin üniversite yaşantılarına başlamadan önceki ilk değerlendirmeleri, gidecek oldukları okulların imajıdır. Akademisyen kalitesi, bilimsel, sosyal ve teknik olanaklar, verilen eğitim ve öğretimin niteliği, öğrencilerin tercihlerini belirlemede önemli bir yer tutmaktadır. Demir’in de (2013) çalışmasında söylediği gibi, tercih edilen yada edilecek olan okullar, akademik ve sosyal yaşamda olduğu kadar, iş yaşamında da saygın bir yere sahip eğitim kurumu ise, daha çok öğrencinin tercih etmesine neden olmakta görüşü ile paralellik göstermektedir. Öğrencilerin beklentilerini, iyi bir şekilde karşılayabileceklerini düşündükleri okulları tercih etmeleri, onların memnuniyet durumlarını daha yükseğe çıkaracaktır. Bunun sonucu olarak, Yelkikalan ve arkadaşları (2006) tarafından da belirtildiği gibi, okullarından doyum sağlayan öğrencilerin, birbirleriyle ve yakın çevreleriyle olumlu yönde yapacakları değerlendirmelerin, üniversitenin ve okulun tanınmasında ve tercih edilmesinde, dolayısıyla başarı ve gelişimi’nin sağlanmasında, en etkili tanıtım aracı olduğu düşünülmektedir. Bu görüş ile birlikte okulların eğitim kalitelerini yükseltmeleri, eğitim öğretim için daha iyi neler yapılabileceği konusunda fikir sahibi olmalarına katkı

sağlayabilecektir. Aynı zamanda öğrencilerin okudukları okulları neden tercih ettiklerinin sebeplerinin daha belirleyici olabileceği, okudukları bölümlere karşı duydukları doyumun, nasıl artabileceği konusunda da yardımcı olabileceği soruları daha verimli bir şekilde yanıtlanabilecektir. Gülcan ve arkadaşlarının da (2002) dediği gibi, üniversite öğrencileri açısından, öğrencilerin okudukları fakülteden duydukları doyumun önemi, üzerinde tartışma bile yapılmayacak bir olgudur.

Öğrenciler yaşamlarının en güzel dönemini, yani gençliklerini bu kurumlarda geçirmektedirler. Derslerine aralıksız devam eden bir öğrenci haftanın beş gününü üniversite’de geçirmek zorundadır. Yıldız (2007) çalışmasında eğitim hizmetlerindeki yüksek kalite, topluma bilgi ve beceri donanımlı bireyler sunarken, düşük hizmet kalitesi ise topluma bir bakıma defolu bireyler sunar görüşünü belirtmiştir. Bu görüş dikkate alınarak, üniversitelerin vermiş olduğu hizmet ve olanaklar, öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin artmasını büyük oranda etkilemektedir. Bu durum sadece öğrenciler için değil, öğretim elemanları ve okul yönetimi içinde aynı önemi taşımaktadır. Öğrencilerin okudukları okullardaki doyumları, üniversiteye ilk girmiş oldukları yıllarda oluşan memnuniyetleri ile kıyaslandığında, yaşlarının ilerledikçe okullarına ve öğrenim gördükleri bölümlerine karşı doyumlarının arttığı, bunun nedenin ise beklentilerin sadece iş bulma olasılığı olmayıp, verilen eğitimin kalitesi, öğretim elemanlarının öğrencilere karşı tutum ve davranışları, sportif ve sosyal olanaklar, bilimsel ve teknik olanaklar gibi değişkenlerin olduğu düşünülmektedir. Kaynar ve arkadaşları (2006) öğretim elemanları, öğrenciye verilen değer, öğrencileri bilgilendirme ve kararlara katma boyutunda, öğrenci doyumunu’nu artırmak için öğrencilerin ve öğretim elemanlarının birbirlerini daha iyi tanıyacağı ve iletişimi arttıracak sosyal etkinlikler yapılması, bu etkinliklerde öğrenci’ye aktif rol ve sorumluluklar verilmesi, öğrenci öğretim elemanı arasındaki informal iletişimi de geliştirerek birbirlerini daha iyi tanımalarını, beklentilerini anlamalarını sağlayabilir görüşünü söylemişlerdir. Özellikle’de kararlara katılım konusunda, öğrencilerin okullarda yada kurumlarda yapılan seminer, toplantı veya çalışmalarından haberdar edilmesi, onların da düşünce ve fikirlerine yer verilerek, bazı kararların değerlendirilmesi, öğrenci’nin kendini değerli hissetmesini sağlayabilir, eğitim hizmetlerinden almış oldukları haz ve doyum oranının artmasına neden olabiliriz. Özgüngör (2010) çalışmasında fakültelerin sunduğu olanakların öğrenci doyumunda önemli olmasına karşın, öğrencilerin kişisel beklenti ve ihtiyaçlarının da önemli olduğu ve yeni başlayacak öğrencilere sunulan oryantasyon programları kapsamında bu beklenti ve ihtiyaçların göz önünde tutularak akademik gelişimi destekleyici şekilde yapılandırılması gerektiğinden bahsetmektedir. Bu bilgiler ışığında öğrencilerin okullarına ilk girdikleri, 17-20 yaşlarında daha yüksek duydukları doyum düzeylerini, ortalama mezuniyet sırasındaki 21-25 yaşlarına gelinceye kadar, istek ve beklentilerin daha fazla nasıl karşılanacağını düşündüğümüz, eğitim sistemlerini gözden geçirerek, okulun oluşmasında büyük faktör olan yönetim ve akademisyenlerimizin eğitim donanımlarını daha iyi hale nasıl getirebiliriz ve daha kaliteli eğitim vererek öğrenci doyumunu nasıl artırırız bunu belirlemeli ve bu konu ile ilgili çalışmalar yapabiliriz.

SONUÇLAR

Bu çalışma’nın sonuçları bir bütün olarak ele alınıp değerlendirildiğinde, hem üniversitelerin, hem de öğrenci özelliklerinin, eğitim hayatından almış oldukları doyumun belirlenmesinde, öğrencilerin yaşları ilerledikçe, doyumun azaldığı sonucuna varılmıştır. Nedeni olarak; öğrencilerin üniversiteye ilk girişlerinde duydukları doyumlarının, okulların akademik yapısı, işleyişi, öğretim elemanlarının kalitesi, bilimsel, toplumsal ve sosyal olanaklar hakkında, pek fikir sahibi olmamaları olarak düşünülebilir.

Bu öğrencilerin, ilerleyen yaşlarındaki doyumlarının azalmasını, öğrencilerin yıllar geçtikçe daha bilinçli, kararlarını daha net verebilen, okul’un son sınıflarına geldikçe yaşında ilerlemesi sebebiyle, istek ve beklenti düzeylerinin değiştiğini, gelecek ile ilgili kaygıların arttığını, bu yüzden bölümlerinden duydukları doyum düzeyinin azaldığı şeklinde yorumlayabiliriz.

KAYNAKLAR

- Aydiner, B. B. (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçlarının Alt Boyutları’nın, Genel Öz Yeterlik, Yaşam Doyumu ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baykal Ü, Sökmen S, Korkmaz Ş, Akgün E. (2011). Determining student satisfaction in a nursing college. Nurse Education Today . *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 200;25(4):255-262.

- Chiandotto, B., Bini, M., Bertaccini, B., (2007). *Quality Assessment of the University Educational Process: an Application of the ECSI Model*. Effectiveness of University Education in Italy: Employability, Competences. Human Capital (Ed. Fabbris, L.). Physica-Verlag A Springer Company. Erişim tarihi: 12 Mart 2013, http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-7908-1751-5_4
- Demir, Ş. Ş., (2013). Beklenti, Algılanan Kalite-Değer ve Memnuniyet İlişkisi: Turizm Lisans Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 307-324.
- Grace, B. Yu., Ji-Hyun, Kim., (2008). Testing The Mediating Effect of The Quality of College Life İn The Student Satisfaction and Student Loyalty Relationship.. *Applied Research in Quality of Life* 3(1), 1–21, doi: 10.1007/s11482-008-9044-8
- Gülcan, Y., Kuştepe, Y., Aldemir, C., (2002). Yüksek Öğretim’de Öğrenci Doyumu: Kuramsal Bir Çerçeve ve Görgül Bir Araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1), 99-114.
- Kaynar, A., Şahin, A., Bayrak, D., Karakoç, G., Ülke, F., Öztürk, H., (2006). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Öğrencilerinin Doyum Düzeyleri. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 10(3), 12-19.
- Moller, V., (1996). Life Satisfaction and Expectations For The Future İn Sample Of University Students: Are Search Note. *South African Journal Of Sociology*, 27(1), 109-125.
- Özgüngör, S., (2010). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin, Fakülte Yaşantısına İlişkin Doyum Düzeylerini Belirleyen Öğrenci ve Okul Özellikleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3), 623-644.
- Rask, K., Astedt-Kurki, P., Laippala, P., (2002). Adolescent Subjective Well-Being and Realized Values. *J Adv Nurs*, 38(3), 254-263.
- Richardson, D., Jennifer, C., Karen Swan, D., (2003). Examining Social Presence in Online Courses in Relation to Students Perceived Learning and Satisfaction. *Research Center for Educational Technology, Purdue University, JALAN*, 7(1)
- Saydan, R., (2008). Üniversite Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarından Kalite Beklentileri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İİBF Örneği. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(1), 63-79
- Scott, P., (2002). Küreselleşme Ve Üniversite: 21. Yüzyılın Önündeki Meydan Okumalar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(1), 193–208.
- Şahin, İ., Zoraloğlu, Y.R., Fırat, Ş.N., (2011). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(3), 429-452
- Ulusoy, H., Arslan, Ç., Öztürk, N., Bekar, M., (2010). Hemşirelik Öğrencilerinin Eğitimleriyle İlgili Memnuniyet Düzeylerinin Saptanması. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 3(2), 15-24.
- Yangın, H.B., Kırca, N., (2013). Antalya Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1), 78
- Yelkikalan, N., Sümer, B., Temel, S., (2006). Fakültelerin Değerlendirilmesinde Öğrenci Algılamaları. *Selçuk Üniversitesi, Karaman İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(9), 144-160.
- Yıldız, M. S., (2007). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Eğitim Hizmetleri Kalitesini Etkileyen Faktörler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 451-462